

TER BESLUITVORMING

Aan: DOC

Voortgezet Onderwijs**Van**

T (06)

5.1.2e

Datum

8 februari 2021

Referentie**Bijlagen****Kopie voor****Reeds afgestemd met****Aantal pagina's**

3

nota

Eindexamen voortgezet onderwijs 2021

Doel

Aanvullend op het examenbesluit van 16 december 2020 is een herijking van maatregelen nodig om het eindexamen 2021 door te laten gaan ten behoeve van een kansrijke leerloopbaan. In deze nota wordt het voornemen voor het besluit voor deze herijking toegelicht en worden de financiële consequenties toegelicht. Deze week vindt verdere politieke en bestuurlijke afstemming plaats. Dit kan nog tot wijzigingen leiden. Voornemen is dat dit beeld stilstaat voor bespreking in de ACC. De voorgenomen maatregelen gaan met kosten gepaard van ca. € 100 – € 150 mln. Planning is om over het nieuwe examenbesluit op vrijdag 12 februari een brief naar de Kamer te sturen, conform toezegging van MBVOM om voor aanvang van de voorjaarsvakantie over de examens 2021 te communiceren.

Beslispunten

- In te stemmen met de herijking van maatregelen op het gebied van eindexamens 2021. Aanvullend op de maatregelen uit het examenbesluit van 16 december 2020 ziet de herijking op:
 - Het creëren van extra voorbereidingstijd door het derde tijdvak te verschuiven naar september, vergezeld van middelen voor een extra ondersteuningsaanbod voor leerlingen in de zomerperiode;
 - Het bieden van een extra, derde, verbetermogelijkheid van een vak voor leerlingen in het regulier onderwijs. Dit is niet uitvoerbaar voor staatsexamenkandidaten;
 - Om de groep staatsexamenkandidaten tegemoet te komen die hadden kunnen slagen met een derde herkansing, wordt de mogelijkheid van voorwaardelijke doorstroom geregeld waarbij zij volgend schooljaar alsnog de extra herkansing maken.
- In te stemmen met de financiële gevolgen op hoofdlijnen (€ 100 – € 150 mln.), waarbij OCW in afstemming met FIN de financiële gevolgen uitwerkt.

Kern

- Om de eindexamens 2021 in tijden van corona te organiseren en leerlingen extra voorbereidingstijd te bieden zijn in december 2020 maatregelen aangekondigd.
- De tweede keer dat de scholen in het vo moeten sluiten en de herinvoering van de 1,5 meter afstandsregel hebben een negatief effect op de onderwijscontinuïteit en de onderwijskwaliteit, en zo de mate waarop examenleerlingen zich kunnen voorbereiden op het eindexamen.

- Aanvullende maatregelen (bovenop de maatregelen uit het besluit van december) zijn nodig om leerlingen in staat te stellen een waardevol diploma te behalen. De inzet is om geen aanpassingen aan de exameneisen of de omvang van het eindexamen te doen, omdat deze de waarde van het diploma kunnen aantasten. Zo houden we goed zicht op de capaciteiten van leerlingen.
- Politieke en bestuurlijke afstemming vindt deze week plaats. Inzet van de herijking zijn de (aanvullende) maatregelen, zoals geschetst in deze nota.
- Deze maatregelen gaan gepaard met kosten van ca. € 100 – € 150 mln. voor uitvoeringskosten van de examenketen, compensatiekosten voor scholen en docenten, en middelen voor een extra (digitaal) ondersteuningsaanbod voor leerlingen in de zomerperiode.
- OCW doet voor deze uitgaven een beroep op plafondcorrectie, gegeven dit als corona-uitgaven te zien. Specifieke dekking, door herprioritering op de OCW-begroting is o.i. niet mogelijk zonder negatieve effecten op de onderwijskwaliteit.

Datum

6 februari 2021

Toelichting

In december 2020 zijn verschillende maatregelen getroffen om de eindexamens in tijden van corona te kunnen organiseren en leerlingen extra voorbereidingstijd te bieden. Leerlingen kunnen hun centrale eindexamens flexibel spreiden over twee tijdvakken, er komt voor de zomervakantie een derde tijdvak op de scholen en leerlingen krijgen een extra herkansing voor het centraal examen. Eerder was al besloten dat in het vmbo het beroepsgerichte keuzevak wordt afgesloten met een schoolexamen in plaats van met een centraal schriftelijk en praktisch examen.

In december is bij het besluit over de eindexamens 2021 gemeld dat er sprake is van een gedifferentieerd beeld van achterstanden. Vanaf de start van de tweede schoolsluiting in december is er een uitzondering gemaakt voor examenleerlingen, zodat zij zo veel mogelijk fysiek op school les krijgen. Door de herinvoering van de 1,5 meter afstandsregel is dit moeilijker geworden voor scholen. Dit heeft effect op de onderwijscontinuïteit en -kwaliteit en daarmee op de mate waarin leerlingen zich goed voor kunnen bereiden op het eindexamen. Om duidelijkheid te geven aan het onderwijsveld is daarom toegezegd om voor de voorjaarsvakantie te communiceren over de eventuele herijking van de bovengenoemde maatregelen. Onderstaand scenario wordt dinsdag 9 februari besproken met de verschillende sectororganisaties. Het scenario bouwt voort op het besluit omtrent de eindexamens van december 2020.

Herijking maatregelen

Zoals aangekondigd in de Kamerbrief op 16 december 2020 mogen leerlingen het centraal examen van twee vakken herkansen (i.p.v. één vak, zoals in een regulier jaar is geregeld). Bovenop deze twee herkansingen wordt nu een extra verbetermogelijkheid voor een vak toegevoegd. Voor deze derde verbetermogelijkheid kunnen leerlingen kiezen tussen het herkansen van het centraal examen van een kernvak (wiskunde, Engels, Nederlands) of het maken van een vervangende opdracht (schoolexamen) van een niet-kernvak.

Om leerlingen meer voorbereidingstijd te bieden wordt het derde tijdvak op de scholen verplaatst van juli naar september. Dit tijdvak zal bestaan uit 10 dagen in plaats van de eerder geplande 4 dagen. De uitslag van een leerling in het

voortgezet onderwijs wordt uiterlijk 24 september vastgesteld, waarna leerlingen definitief weten of zij tijdig kunnen doorstromen naar het vervolgonderwijs. Leerlingen schrijven zich in het schooljaar 2020-2021 in voor het vervolgonderwijs, zoals normaal ook de gang van zaken is. Leerlingen kunnen zo in augustus en september deelnemen aan kennismakings- en onderwijsactiviteiten. Tegelijkertijd bereiden zij zich voor op eventuele herkansingen en leggen deze af.

Datum

6 februari 2021

Scholen krijgen middelen om zomerscholen en/of andere begeleidingsprogramma's te organiseren voor leerlingen die in het derde tijdvak nog herkansingen moeten afleggen. Zo kunnen leerlingen zich in de zomerperiode goed voorbereiden op de laatste herkansingen.

Kandidaten van het staatsexamen kunnen geen derde herkansing van een centraal examen van een kernvak of een vervangende opdracht maken, omdat hier onvoldoende capaciteit voor is bij het staatsexamen. Diplomakandidaten die na de twee herkansingen niet zijn geslaagd, maar met het verbeteren van één vak nog wel kans maken, kunnen voorwaardelijk doorstromen naar het vervolgonderwijs. De voorwaardelijk doorgestroomde kandidaten leggen in 2022 of het centraal examen van een kernvak af of maken een vervangende opdracht voor een niet-kernvak. Er wordt onderzocht of één of meerdere partijen buiten het College voor Toetsen en Examens (maar wel onder verantwoordelijkheid van het CvTE) dit najaar de afname van een extra herkansing van het centraal examen van een kernvak of de uitvoering van de vervangende opdracht kan uitvoeren.

Onder voorbehoud van het bestuurlijk overleg dat 9 februari plaatsvindt wordt deze herijking van maatregelen vrijdag gemeld aan de Tweede Kamer. Passages in deze brief over financiële consequenties worden met ambtelijk FIN afgestemd. Bovengenoemde maatregelen hebben financiële consequenties. In totaal is ca. € 100 – € 150 mln. benodigd voor uitvoeringskosten examenketen, compensatiekosten voor scholen en docenten, en middelen voor een extra (digitaal) ondersteuningsaanbod voor leerlingen in de zomerperiode:

- Uitvoeringskosten voor de examenketen in het vo (ca. € 12 mln.);
- Compensatiekosten voor scholen en docenten, vanwege extra werk door twee extra herkansingsmogelijkheden en werkzaamheden die vallen in de laatste vakantieweek van scholen in de regio zuid (ca. € 45 mln.);
- Extra ondersteuningsaanbod voor leerlingen in de zomer (€ 45 – 90 mln.);
- Digitaal lesaanbod Kennisnet (€ 0,3 mln.).

Verwerking in de OCW-begroting is voorzien door middel van een incidentele suppletoire begroting, zo snel als mogelijk na besluitvorming. De daadwerkelijke financiële kosten zullen op dat moment nog niet duidelijk zijn. Dit is namelijk afhankelijk van het aantal herkansingen dat leerlingen afleggen en het aantal leerlingen dat deelneemt aan het derde tijdvak in september. Eventuele tegenvallers worden meegenomen met najaarsbesluitvorming 2021, eventuele meevallers vloeien terug naar de schatkist.